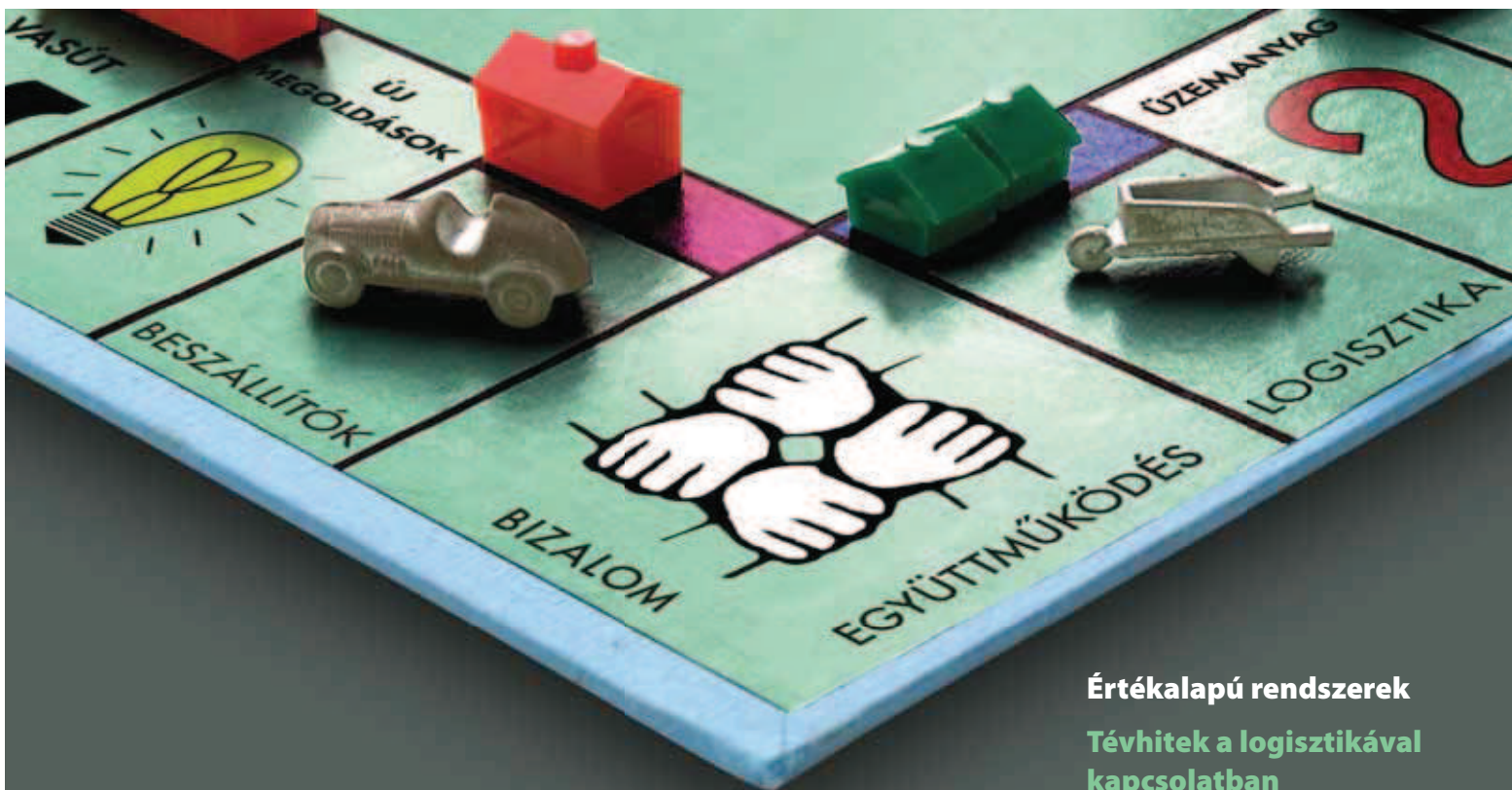

XXII. ÉVF. 5. SZÁM
2012. OKTÓBER

LOGISZTIKAI HÍRADÓ

A Magyar Logisztikai,
Beszerzési és Készletezési
Társaság lapja

MLBKT

Értékalapú rendszerek

**Tévhitek a logisztikával
kapcsolatban**

**Közbeszerzők nemzetközi
vizeken**

**Navigációs tippek a német
vállalati kultúrához**

Tisztességre és tudásra épülő bizalom

Zöld? Energiahatékony? Fenntartható?

Beszerezési trendek és lehetőségek

A beszerzések újragondolása és a fenntarthatóság elvéhez való igazítása a 2000-es évek közepén került előtérbe. Általában az innovációra nem jellemző módon a kezdeményezés a közszférából indult. Mivel a közszférának jelentős vásárlóereje van, az egész Európai Unió GDP-jének körülbelül 17%-át teszi ki (GPP Europe, 2011), kezdetekben elsősorban a közbeszerzésekre helyeződött a hangsúly.

Diófási Orsolya

A zöld közbeszerzés célja, hogy állami közreműködéssel ösztönözze a környezetbarát termékek előállítását és technológiák terjedését – ezzel hozzájárulva az EU által központi elvként elfogadott fenntartható fejlődés elemeinek biztosításához – illetve, hogy az adott termék vagy szolgáltatás minél kevesebb káros hatással legyen az emberi egészségre és a környezetre.

Az üzleti fenntarthatósági trendek és társadalmi felelősségvállalás (CSR) terjedésével azonban a versenyszféra is egyre nagyobb hangsúlyt fektet a beszerzések, a beszállítók és az egész ellátási lánc zöldítésére.

A zöld beszerzés annyit jelent, hogy a beszerzők azokat a termékeket részesítik előnyben, melyek a legkisebb negatív hatást gyakorolják a környezetre életciklusuk során.

Annak következményeként, hogy a beszerzők egyre több környezethez kapcsolódó kritériumot fogalmaznak meg, befolyásolják a piacot és erősítik a keresletet a környezetbarát termékek piacán. Ez egy hosszú távú folyamat, de mindenképpen a környezetbarát termékek árának csökkenéséhez vezet, ami pedig széles körben elérhetővé teszi ezeket a termékeket. Egy másik hosszú távú előny az innováció ösztönzése, az új műszaki megoldások fejlesztése. A szervezetek felhasználhatják a zöld beszerzés bevezetése kapcsán előálló alkalmat a beszerzések újragondolására, fejlesztésére is. És végül, de nem utolsósorban a legtöbb vitatott előny, hogy

megtakarításokhoz vezet. A zöld termékek versenyképessége a minőségen és újdonságon alapul. Pontosan ezért azok a termékek, amelyek megfelelnek a „zöld” követelményeknek, a legújabb technológiákat képviselik és például energia fogyasztásban megtakarításokhoz vezethetnek. Ezeknek a termékeknek az egész hasznos élettartamra vetített költsége jóval alatta van az átlagos termékekének. Innen származik az energia-hatékony beszerzés kifejezés is, amikor a beszerzők csak a termékek energia-hatékonyssággal kapcsolatos tulajdonságaira koncentrálnak. Az eddig sorolt előnyök mellé még a társadalom pozitív megítélése is járul, vagyis a marketing és PR értéke a zöld beszerzési koncepciónak, a többi CSR tevékenységhez hasonlóan magas.

De vajon ezen előnyök hogyan számszerűsíthetők? Hogyan értékelhető a zöld beszerzés és a zöld ellátási lánc kialakításának értéke a többi társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos program között?

Számtalan anekdota jellegű esettanulmány és gyakorlati példa mutatja be, hogy mi is az a „green supply chain” és hogyan zöldíthetők a beszerzések a versenyszférában, viszont a fenntarthatósági programok, zöld beszerzési rendszerek kiépítéséről számszerűsíthető adatok nehezen hozzáférhetőek.

Az ASQ Institute for Supply Management, a Deloitte és a Forbes nemrégiben megjelentette kutatásuk első adatait az

Zöldbeszerzés

A Kölesd Községi Önkormányzat 2012 júliusától zöld beszerzési rendszert működtet, beszerzései során hangsúlyosan veszi figyelembe a környezetvédelmi szempontokat. A zöld beszerzés, zöld közbeszerzés célja, hogy az ár és a minőség mellett környezetvédelmi kritériumok figyelembe vételével szülessenek a beszerzési döntések. A beszerzések során hozott döntésekkel csökkenjen a vásárlások emberre és környezetre gyakorolt negatív hatása, illetve, hogy a fenntartható fogyasztási minták elterjedését, az innovációt segítve hozzájáruljon a fenntartható fejlődés megvalósulásához.

Berényi István polgármesterrel és dr. Baranyai Eszter jegyzővel történt egyeztetést követően került kialakításra Kölesd zöld beszerzés politikája, melyben a Tolna megyei település önkormányzata vállalja, hogy az alábbi termékcsoportok beszerzése esetén minden esetben alkalmaz zöld szempontokat:

- **IT eszközök:** számítógépek, notebookok, nyomtatók, fénymásoló gépek, scannerek, faxok, multifunkciós készülékek.
- **Világítás:** beltéri világítástechnikai termékek.
- **Háztartási berendezések:** mosógépek, mosogatógépek, elektromos sütők, hűtő és fagyasztó berendezések.
- **Papír:** irodai papír termékek.

A tapasztalatok nyomonkövethetők a www.zoldbeszerzes.info oldalon.

előnyeinek számszerűsíthetősége, megtérülése leginkább a beszerzéseknél, az ellátási láncban mutatkozik meg. Kiemelik azt is, hogy éppen a megtérülés az, ami megkülönbözteti a vállalat számára hasznos lépéseket a „kerítés zöldre festésétől”, vagyis attól, hogy óriási, felesleges összegeket költve zöld marketingre semmi se történjen a környezetileg és társadalmilag is fenntarthatóbb üzletvitel érdekében.

A kutatás rávilágít arra, melyek azok a „zöldülős” jegyben tett menedzsmentlépések, melyek leginkább hozzájárulnak a vállalati költségek csökkentéséhez. Az alábbi adatok százalékos arányban mutatják, hogy mennyivel csökkenti a működési költségeket például a beszállítókkal való szoros együttműködés (48%), a partnerek és beszállítók számára nyújtott fenntarthatósági témájú tréningek, iránymutatások, segítség nyújtása (41%), vagy az olyan zöld rendezvények szervezése, melyek a fenntarthatóságra és környezetvédelemre hívják fel az ellátási lánc minden szereplőjének figyelmét (32%). A külső szakértő, tréner igénybevétele a zöld ellátási lánc kialakításához 27%-os költségcsökkenést eredményezhet.

A fenti adatokból látszik, hogy a versenyszférának megéri zöldíteni üzletmenetét, és az is, hogy nagyon széles azoknak a menedzsment módszereknek és lehetőségeknek a tárháza, amivel egy vállalat bizonyíthatja fenntarthatóság iránti elkötelezettségét.

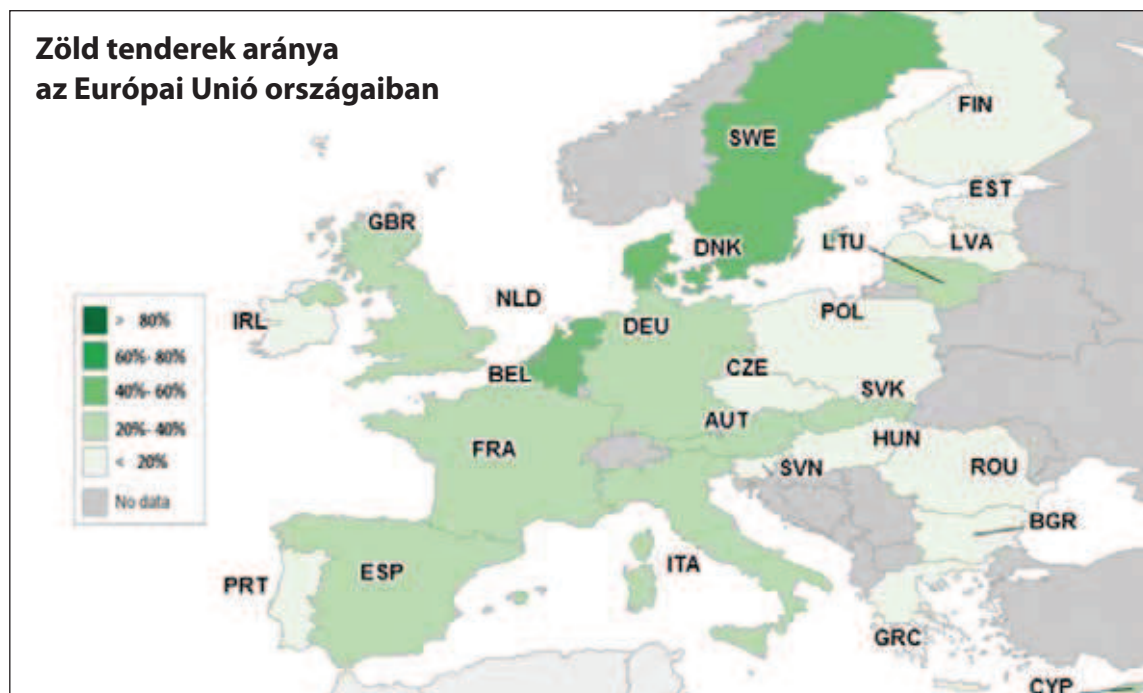
A közszférában is egyre nagyobb az igény a fenntarthatóságra (pl. GSR – Government Social Responsibility, vagyis a Közszféra Társadalmi Felelősségvállalása), viszont itt a fókuszáltabb fejlődési irány miatt rendelkezésre állnak számszerű adatok például a zöld beszerzés elterjedéséről.

2012 nyarán láttak napvilágot a legfrissebb adatok, melyeket a Centre for European Policy Studies (CEPS) és a College of Europe készített az Európai Bizottság meg-

alábbi igen kifejező címmel: „If sustainability costs you more, you’re doing it wrong” („Ha a fenntarthatóság többbe kerül, valamit rosszul csinálsz”) A kutatás szerint a fenntarthatóság

Forrás:
THE UPTAKE OF
GREEN PUBLIC
PROCUREMENT
IN THE EU27,
Submitted to
the European
Commission,
DG Environ-
ment, 2012

Zöld tenderek aránya az Európai Unió országaiban

bízásából. Az eredmények tükrében elmondható, hogy a zöld közbeszerzés kritériumainak széleskörű alkalmazása ellenére sem sikerült elérni, hogy a zöld beszerzések aránya legalább 50% legyen minden uniós tagállamban. Tehát bőven van még fejlődési lehetősége a tagállamoknak, nagyon nagy szerepe van a tudásmegosztásnak, zöld beszerzés tréningeknek. A szerződések 55%-a tartalmazza a zöld közbeszerzés kritériumainak legalább egy főelemét, melyből arra következtethetünk, hogy a zöld beszerzés részleges alkalmazása nagy arányban megvalósul.

A 2009/2010-es időszakban a vizsgált tíz termék- és szolgáltatáscsoportban (pl. bútor, textil, papíráru, IT berendezések, takarítás) a szerződések értékének 38%-a tartalmazott valamilyen zöld kritériumot.

A felméréshez több mint 230 000 szerződést vizsgáltak meg, melyek értéke 117,5 milliárd euró volt.

A korábbi kutatásokkal összehangban a felmérés rávilágított, hogy a zöld beszerzés kritériumainak alkalmazása jelentős mértékben eltérő az EU-tagállamokban. Az elmúlt időszakban aláírt szerződéseket figyelembe véve négy tagállam teljesítménye magasán kiemelkedik. Belgiumban, Dániában, Svédországban, és Hollandiában a tenderek 40-60%-a zöld szempontok figyelembevételével kerül kiírásra.

Ezzel szemben 12 olyan ország is van, köztük sajnos Magyarország is, melyek esetében a legutóbbi szerződések alapján elmondható, hogy 20% alatti mértékben alkalmaznak zöld kritériumokat.

A tanulmány arra is rávilágít, hogy a beszerzési ár sok esetben még mindig kizárólagos szempontként szerepel a tenderekben. A válaszadók 64%-a a legalacsonyabb árú ajánlatot választotta, míg az életciklus költségeket figyelembe vevők aránya nagyon alacsony maradt.

A tanulmányban arra is rákérdeztek, hogy mennyire találják bonyolultnak a beszerzők egy 5 pontos skálán a

zöld szempontok tenderekbe való beépítését, a zöld közbeszerzést. A válaszok átlaga 3,06 lett, ugyanakkor megfigyelhető az a tendencia, hogy azokban az országokban, ahol nagyobb arányban alkalmazzák a zöld szempontokat, ott a nehézségi fokozatra is kevesebb pontot adtak, gyakorlottabbak, tapasztaltabbak a beszerzők.

Összességében elmondható, hogy mind a köz-, mind a versenyszféra számára érdekes lehetőség, és fenntarthatósági, környezeti szempontból pedig elengedhetetlen lenne a zöld beszerzési koncepció alkalmazása és a zöld ellátási lánc kialakításának kérdése. Ugyanakkor megállapítható az is, hogy üzletileg és környezetileg is sikeres programok megvalósításokhoz gondos tervezésre, szaktudásra és elkötelezettségre van szükség. Az ismeretek, a tudásbázis, tréningek segíthetnek hozzá leginkább a zöld beszerzések minél szélesebb körű elterjesztéséhez.

Diófási Orsolya

ügyvezető, SURVIVE ENVIRO Nonprofit Kft.

Források:

- 1 GPP Europe- Az Európai Unió hivatalos zöld közbeszerzés portálja
- 2 The uptake of green public procurement in the EU27 -Submitted to the European Commission, DG Environment; Prepared by: Centre for European Policy Studies (CEPS), College of Europe, Brussels, 29 February 2012
- 3 Selected Sustainable Value Chain Research Findings; Joint Research Project of the American Society for Quality, Corporate Responsibility Officers Association, & Institute for Supply Management with Deloitte Consulting LLP
- 4 Diófási Orsolya – Dr Valkó László: Training methods for purchasing officers to facilitate green procurement in Hungary In: Natalija Koprivanac, Hrvoje Kusic, Loncaric Bozic (szerk.) 3rd International Symposium on Environmental Management Conference Proceedings: Towards Sustainable Technologies. Zagreb, Horvátország, 2011.10.26-28. Zagreb (ISBN: 978-953-6470-56-3)

Okos telefon? Buta telefon?

TABLETEKRE IS*

Ne hagyj, hogy Androidod személyes információkat szivárogtasson rólad!

ESET **MOBILE SECURITY**

Légy okosabb, mint a telefonod!

- Ne adj esélyt a hackereknek, hogy belenézdhessenek a telefonodba!
- Használd a GPS-t, hogy megtaláld elveszett telefonod!
- Zárj le adataidat vagy töröld ki őket távolról, hogy ne használhassák őket!

* Egyes funkciók nem használhatók olyan tableteken, amelyek nem támogatják a telefonhívásokat vagy az üzeneteket.

SICONTACT
biztonság a digitális világban

+36 1 346-7052
www.sicontact.hu

